

Behandelingsvoorstel voor de commissie Ruimte en Groen

Onderwerp: Evaluatie streekplanproces

Cie-datum : 9 juni 2005

Cie-nummer: 2005REG34-2

Procedure: in GS (na Cie. Vergadering) op: nee
eerdere behandeling in cie: nee
in PS: nee

inspraak:nee

Behandelend ambtenaar: J. Stam / J. IJpma
Portefeuillehouder: werkgroep procedure streekplan

toestel: 030 – 258 2630

Inleiding

De werkgroep procedure streekplan heeft het streekplan proces zoals dat in de statencommissie Ruimte en Groen en in Provinciale Staten is gelopen geëvalueerd.

Wordt geagendeerd:

- Ter bespreking,
- op de eerdere versie zijn vanuit de fracties van de PvdA, het CDA en D66 schriftelijk amenderingen ingebracht.

Evaluatie streekplanproces van statencommissie REG en PS

1. Inleiding

Het tot stand brengen van een strategisch plan als het streekplan is een complex proces dat veel tijd in beslag neemt. Het proces om te komen tot het Streekplan 2005-2015 is onder de vorige statenperiode gestart. In deze statenperiode is het proces afgerond. Inmiddels waren de statenzetels voor 2/3 bezet met andere leden en bovendien was het dualisme ingevoerd. Beide zaken hebben gevolgen gehad voor de behandeling van het Streekplan door de staten. Het ene uitte zich in een grote informatiebehoefte, het andere in een andere werkwijze van de statencommissie dan bij het vorige streekplan.

In deze notitie wordt achtereenvolgens ingegaan op de ontwikkeling van het Streekplan, het informatietraject van de statencommissie, de fase van bedenkingen en de gedachtewisseling, de advisering aan PS, communicatie, afstemming met andere strategische plannen, de ondersteuning en tijdsbeslag en zorgvuldigheid.

2. De ontwikkeling van het streekplan

Start concept streekplan

Op 13 maart 2001 heeft GS het startsein gegeven voor het Streekplan 2005-2015 met het vaststellen van het Plan van aanpak nieuw Streekplan. Opdracht daarbij was om het proces gaandeweg en interactief vorm te geven. Daarvoor werd gebruik gemaakt van deskundigheid van buitenaf - de Externe Adviesgroep - met de bedoeling de inhoudelijke kwaliteit van het Streekplan te verhogen en draagvlak te verkrijgen. Dat laatste was een stap te ver, maar het lukte wel de verschillende inzichten boven tafel te krijgen en begrip te krijgen bij diverse partijen, dat er keuzes gemaakt moeten worden. Tot slot wilde GS de provincie als bestuurslaag profileren.

Van monisme naar dualisme

Het streekplantraject is gestart onder het monistisch bestel.

Met de Externe Adviesgroep en de statencommissie REG is aan het begin van het traject een 'ruimte-agenda' opgesteld. In deze fase tot aan de verkiezingen in 2003 opereerde ook de Kerngroep Statenleden, die regelmatig gesprekspartner was van de gedeputeerde bij de procesvoorbereiding van de Discussienota. De 'ruimte-agenda' vormde de basis voor de opstelling van de Discussienota: De Keuzenota (juni 2002), waarna in de dialoofase breed met het publiek is gecommuniceerd. Met het oog op de verkiezingen in maart 2003 is een tussenproduct verschenen – het 1^e concept Ontwerp-streekplan. Dit betekende niet alleen extra werk, maar leidde ook tot verwarring in de statencommissie en met name richting media.

GS hebben het ontwerp streekplan eind 2003 vastgesteld. In de vergadering van 24 november 2003 merkte de statencommissie afkeurend op, dat het voorgenomen GS-besluit over het ontwerp Streekplan afweek van het een maand eerder behandelde stuk in de statencommissie. GS voerde in weerwil van de meerderheid van de statencommissie o.a. een nieuwe reserve bouwlocatie bij Bunnik ten tonele, een gewijzigde contour Abrona/Sterrenberg en een grillige houding t.a.v. de contour Nijenrode. De statencommissie had die afweging in de statencommissie aan de orde willen hebben. Dit heeft overigens wel geleid tot een aardig (interpellatie-) debat met GS.

Van half januari tot half februari 2004 heeft het ontwerp streekplan ter inzage gelegen. In die periode konden ook op 3 manieren bedenkingen worden ingediend bij de Statengriffie: schriftelijk, via de e-mail en via internet. Mede doordat ook de concrete beleidsbeslissing voor windturbines aan de orde was, heeft dit een record aantal van 6000 reacties opgeleverd.

Tot september 2004 heeft de statencommissie zich, in haar rol als volksvertegenwoordiger, breed geïnformeerd over de beleidsthema's van het streekplan.

Voor de zomer van 2004 is in de statencommissie stevig gediscussieerd over de rol, die de statencommissie en GS hebben bij de opstelling van het statenvoorstel over het ontwerpstreekplan in het dualistisch systeem. Aanvankelijk wilde de statencommissie het statenvoorstel zelf opstellen. Uiteindelijk gaf de wet de doorslag: GS stellen het statenvoorstel op. In de aanloop daar naar toe heeft

de statencommissie in november 2004 een preadvies uitgebracht en later in de maand het advies (zgn. 'blauwtje') voor de staten opgesteld.

Conclusie. De statencommissie is intensief bij de voorbereidingen van het ontwerp streekplan betrokken geweest. De status van de stukken was niet altijd duidelijk, hetgeen maakte dat het de statencommissie niet altijd duidelijk was wat van haar gevraagd werd. Inschakeling van de Kerngroepstatenleden tijdens het hele proces had dit kunnen voorkomen. De wijze waarop GS het ontwerp streekplan hebben vastgesteld, met voorbijgaan van de statencommissie, is slecht gevallen.

Aanbeveling: zorgen voor een heldere vraagstelling aan de statencommissie. De Kerngroep statenleden gedurende het hele proces van totstandkoming van het streekplan bij het traject betrekken.

3. Informatietraject leden statencommissie

Informatiebehoefte

De verkiezingen van de staten in 2003 maakte dat er veel nieuwe commissieleden toetraden tot de statencommissie. Het streekplan zat midden in het traject en de behoefte aan informatie was daardoor groot. M.n. ten aanzien van de windturbines werd geconstateerd dat het de nieuwe statencommissieleden niet duidelijk was dat er een concrete beleidsbeslissing (CBB) voorbereid werd. Er was onvoldoende kijk op het proces en men miste de kaarten met alternatieven in het laatste half jaar van 2004. Terugkijkend daarop wordt geconstateerd dat er meer kennisoverdracht had moeten plaatsvinden in de statencommissies WEM en REG.

Ook werd het vigerende streekplan met kaart door m.n. de nieuwe statencommissieleden node gemist in de slotfase van de totstandkoming van het streekplan 2005-2015.

Conclusie. Er heeft onvoldoende kennisoverdracht plaats gevonden bij de start van de staten maart/april 2003.

Aanbeveling: nieuwe statenleden bij de start van de zittingsperiode nadrukkelijk voorzien van alle informatie over majeure projecten en lopende plannen.

Werkgroep procedure streekplan

Al in de aanloop naar het ontwerp streekplan heeft de statencommissie REG in 2003 verschillende werkbezoeken gebracht, die in het teken stonden van het streekplan.

Begin februari 2004 is in de statencommissie REG over de notitie 'Selectie van thema's en werkbezoeken in het kader van het streekplan' gesproken en besloten om een werkgroep procedure streekplan in te stellen. Taak van deze werkgroep is geweest om de procedures, werkbezoeken, themabijeenkomsten en planning voor te bereiden. Aan deze werkgroep hebben 6 fracties deelgenomen. Als daar aanleiding toe was werden een enkele keer alle fracties uitgenodigd om de werkgroepvergadering bij te wonen.

De werkgroep is 8 maal bijeen geweest en heeft de volgende activiteiten voorbereid:

- publieksdebatten (eerder waren al inloopavonden voor de burgers georganiseerd door GS)
- inhoudelijke bijeenkomsten
- werkbezoeken
- gedachtewisseling
- communicatie

Publieksdebatten

Er zijn 4 publieksdebatten georganiseerd door Wing.

Doelstelling daarvan was:

- geen dubbeling van de inloopbijeenkomsten die GS georganiseerd had
- enkele voor de betreffende regio belangrijke onderwerpen aan de orde stellen
- luisteren
- gelegenheid voor statenleden en burgers om individueel met elkaar te spreken over alle onderwerpen van het streekplan

Aanvankelijk was gekozen om twee externe inleiders uit te nodigen om een korte inleiding te houden en daarna door een onafhankelijke voorzitter het debat met de zaal te voeren. Daar is vanaf gezien, omdat Wing verwachtte dat de inleiders het debat naar zich toe zouden trekken en er van debat niet veel terecht zou komen. Wing heeft toen zelf korte presentaties gehouden. Bij de bijeenkomsten zijn enkele belangenorganisaties nadrukkelijk gevraagd aanwezig te zijn en mee te debatteren: NMU, GLTO, KvK en HUL. Na het eerste deel (ca 1 ½ uur) en de pauze was er voor de burgers gelegenheid om statenleden te spreken. Van deze gesprekken hebben de statenleden korte verslagen gemaakt op een voorgedrukt formulier, waarop ook vragen aan de organisatie geformuleerd konden worden. Van de beantwoording van deze vragen is jammer genoeg weinig terecht gekomen. Het was te veel. Er waren ca. 40 burgers per publieksbijeenkomst in 3 regio's. In de vierde regio Utrecht West traden 120 burgers aan. De stemming was in alle gevallen geanimeerd. De sessies na de pauze zijn door de statenleden positief beoordeeld.

Conclusie. De statencommissie is enthousiast over de formules. Vooral eerst luisteren en daarna individueel contact spreekt aan. De scheiding GS/PS moet expliciet gemaakt worden bij majeure plannen.

Aanbeveling: wek geen verwachting bij burgers die niet waargemaakt kunnen worden.

Themabijeenkomsten

Er zijn 4 themabijeenkomsten gehouden. De thema's zijn deels door statenleden, deels door externen en ambtenaren ingeleid. De onderwerpen waren: Grondbeleid, Hart van de Heuvelrug, uitbreidingslocaties woningbouw en bedrijventerreinen, Flevolandoptie, WERV, reconstructie Gelderse Vallei/Utrecht Oost, rode contouren en windturbines.

De bijeenkomsten zijn goed bezocht door de statenleden. Er waren overwegend statencommissieleden REG aanwezig. De discussies zorgden voor verheldering van standpunten.

Conclusie. Themabijeenkomsten hebben een zinvolle bijdrage geleverd aan de informatieverwerving. Met een heldere vraagstelling is het een goed middel voor de statencommissie om zich voor te bereiden op beleidsstandpunten.

Werkbezoeken en excursies

In elke streekplanregio is een excursie geweest. Twee regio's zijn bezocht op uitnodiging (West en Eemland). Voor de twee andere regio's zijn excursies georganiseerd. De thema's tijdens de excursies sloten goed aan op de themabijeenkomsten en verduidelijkten situaties met betrekking tot rode contouren en indeling in Landelijk Gebied. Daarnaast zijn werkbezoeken afgelegd in Kamp Nieuw Amsterdam (Hart van de Heuvelrug) en Flevoland (windturbines) samen met de statencommissie WEM.

Bij excursies georganiseerd door derden is men afhankelijk van het programma dat aangeboden wordt en is er geen ruimte voor eigen onderwerpen.

De inhoudelijk voorbereiding van de excursies had op enkele punten beter gekund.

Er lag een afspraak om na een werkbezoek na te praten en te evalueren. Dat zou de discussie in de commissievergadering kunnen bekorten dan wel voorkomen. In de praktijk bleek dat niet haalbaar.

Conclusie. De excursies hebben bijgedragen aan het verwerven van informatie. De voorbereiding moet op inhoudelijke punten beter. De statencommissie moet zelf de agenda van excursies bepalen..

Aanbeveling: de statencommissie bepaalt de agenda van de excursies, die inhoudelijk goed voorbereid moeten worden.

4. Ontvangst en verwerking bedenkingen (rol GS en PS) en gedachtewisseling

Verwerking bedenkingen

Vanaf eind januari 2004 rolden de bedenkingen bij de Statengriffie binnen. Met de handtekeningenlijsten tegen het plaatsen van windturbines waren dat er ca. 6.000. Voor de verwerking van de bedenkingen is gedurende 6 weken een extra arbeidskracht ingehuurd. Die verwerking ging door de enorme aantallen veel trager dan gepland.

Alle indieners hebben een ontvangstbevestiging gehad: zoveel mogelijk schriftelijk en, als het woonadres niet te achterhalen was, per e-mail. De bedenkingen zijn gekopieerd voor het streekplanteam en gearhiveerd. Er is een verzendlijst aangelegd t.b.v. de verzending later in 2004 van de Nota van Beantwoording van GS, de gedachtewisseling en het Streekplan 2005-2015.

Nota van Beantwoording

De tijd die nodig was om een antwoord te formuleren op de bedenkingen was meer dan vooraf gepland. Al snel is het tijdschema in het voorjaar van 2004 door GS bijgesteld. De Nota van Beantwoording is half juli door het ambtelijk apparaat verzonden aan de indieners van de bedenkingen.

Gedachtewisseling

Ter voorbereiding op de gedachtewisseling is gedurende 7 weken een kracht ingehuurd om de aanmelding en organisatie van de bijeenkomsten goed te laten verlopen. Dit was mede te danken aan de goede organisatie, planningen en het voorhanden hebben van overzichten van sprekers, bijlagen en kaarten.

In september zijn gedurende een tijdvak van twee weken 13 dagdelen gevuld met gedachtewisselingen. De deelnemers daaraan waren indieners van bedenkingen en andere belanghebbenden. Ook burgers, die geen bedenking hadden ingediend konden meedoen aan de gedachtewisseling. Drie dagdelen zijn gewijd aan de windturbines. Voor elke regio zijn twee dagdelen uitgetrokken en voor belangenorganisaties ook twee. Al met al hebben ca. 250 personen meegedaan aan de gedachtewisseling met de statencommissie.

De bijeenkomsten zijn volgens planning en soepel verlopen.

Het voorlezen van de schriftelijke inbreng bij de gedachtewisseling werd saai gevonden.

Conclusie. Organisatie gedachtewisseling is goed verlopen.

Aanbeveling: Het verdient de voorkeur dat deelnemers aan de gedachtewisseling mondeling een toelichting geven op hun schriftelijk inbreng.

5. Advies aan PS

De statencommissie heeft in oktober twee werkbijeenkomsten gehouden om het advies aan PS voor te bereiden. Tussen deze werkbijeenkomsten en daarna is door de statencommissieleden veelvuldig gemailld met de Statengriffie en met de ingehuurde externe kracht, die het advies heeft samengesteld. Het advies is totstandgekomen d.m.v. een 'trechtermethode'. De reacties van de sprekers tijdens de gedachtewisseling, vraagpunten n.a.v. de Nota van Beantwoording en onderwerpen uit het ontwerp Streekplan stonden ter discussie. De fracties meldden of zij het eens waren met de voorstellen van GS of een afwijkende mening hadden. De fracties met een afwijkende mening leverden daarop tekstvoorstellen in. Deze voorstellen zijn bij de opstelling van het advies op 1 november behandeld. Het advies van 1 november is op 8 november door de voorzitter van de Statencommissie Ruimte en Groen officieel aan de voorzitter van de Staten aangeboden en in afschrift aan het College van Gedeputeerde Staten gezonden. Het college gebruikte het PS-advies bij de opstelling van het PS-voorstel. Op 29 november heeft de statencommissie voor de laatste maal vergaderd over het ontwerp Streekplan 2005-2015 en het definitief advies het zgn. 'blauwtje' opgesteld.

Bij de totstandkoming van dit advies heeft de ambtelijke organisatie en met name het Streekplanteam een grote handreiking gedaan, waardoor het proces binnen de geplande termijn kon worden gehaald.

Toch zijn hier belangrijke kanttekeningen bij te maken. Het koppelen van de CBB als middel voor windmolenpolitiek had verregaande consequenties voor de aard van de procedure en het aantal bedenkingen. Dus ook voor de werklast van de statencommissie. Bij de overwegingen om dit ‘te koppelen aan de streekplanprocedure had GS eerst overleg moeten plegen met de staten en de statencommissie REG. De discussie over de CBB windturbines had ook naar voren gehaald kunnen worden.

Van tevoren was het format waarin de trechtering tot stand moest komen niet bekend bij de commissie. Dat format was er niet en moest nota bene door de commissie, op een te laat moment, gemaakt worden. Dat maakte dat er geïmproviseerd moest worden. Voorts stond er een enorme druk op de ketel om tot een advies te komen. Dit leidde ertoe dat de statencommissieleden in hoog tempo en vaak met onvoldoende overleg met de fractie en partij tot een standpunt moesten komen ten aanzien van een paar honderd items. M.n. de kleine fracties kwamen hierdoor in grote problemen. De kwaliteit van de adviezen is daardoor onder druk komen te staan en het kan geleid hebben tot ‘bedrijfsongevallen’. Tot het laatst werden nieuwe punten ingebracht. Kennelijk waren de fracties nog bezig in de voorbereidende fase, terwijl de statencommissie als geheel in de adviesfase was beland. Door de korte tijd voor de fracties was er ook nauwelijks gelegenheid voor overleg tussen de fracties, binnen de fracties, en met hun achterbannen in het veld. Dat heeft afbreuk gedaan aan het debat in de staten; dat was teveel een toelichting op moties en amendementen en te weinig discussie.

In deze fase was het door de snelheid waarmee in de fracties gewerkt moest worden ook niet mogelijk de pers goed te benaderen en daardoor kon aan de media geen helder beeld gegeven worden van wat de provincie doet en hoe de verschillende politieke partijen daarin opereren.

Eenzijds negatief, anderzijds positief, was dat door de grote tijdsdruk er snel een standpunt ingenomen moest worden en er daardoor geen tijd was om te ‘polderen’. Daardoor bleven er meer verschillen van mening liggen (af te handelen in de statenvergadering) dan nodig was. Ondanks de tijdsdruk in het voortraject is het advies in de statencommissie in harmonie tot stand gekomen. De voorzitter heeft hierin een belangrijk rol vervuld.

De woordvoerders uit de statencommissie hebben op 6 december de ontwerpen van de moties en amendementen uitgewisseld en zijn vervolgens met elkaar in de slag gegaan t.b.v. de behandeling van het Streekplan in de PS-vergadering van 13 december 2004. Ook voor de staten was deze tijd om tot een besluit te komen daardoor uiterst kort.

Conclusie: de advisering in de eindfase behoeft verbetering. De grote druk waaronder nu gewerkt is en waardoor er binnen de geplande tijd een besluit genomen kon worden, is niet bevorderlijk voor de kwaliteit van het statencommissieadvies en het debat in de staten. Om ‘polderen’ te voorkomen, is enige druk op de ketel gewenst.

Aanbeveling: de opstelling van het advies aan de staten wint aan kracht als het in een rustiger tempo opgesteld kan worden en er per beleidsterrein geadviseerd kan worden.

6. Communicatie

In januari 2004 is de Evaluatie communicatie Streekplan Utrecht 2005 – 2015 (juni 2001 tot en met februari 2004) ter kennisneming aangeboden aan de statencommissie REG. In deze evaluatie wordt geconcludeerd dat er gedurende het hele traject contact is geweest met de verschillende doelgroepen en dat er veel ruimte geboden is voor het inbrengen van meningen en visies. Dit interactieve proces via radio, tv, kranten, internet, posters en persberichten heeft geleid tot meer betrokkenheid en daadwerkelijk tot zeer veel reacties op het ontwerp streekplan. M.n. de windturbines waren hier hoofdoorzaak van. In de fase tussen de Keuzenota (juni 2002) en het Ontwerpstreekplan (december 2003) was het voor de media moeilijk om een vertaalslag te maken richting lezers/kijkers. Dat uitte zich in die periode in weinig aandacht in en van de media voor het streekplan.

Een waarderen woord is hier op zijn plaats voor de wijze waarop de burger betrokken is bij de ontwikkeling van het streekplan. Met name de informatie via internet verdient een pluim.

In het communicatietraject na maart 2004 zijn ten behoeve van de publieksdebatten advertenties geplaatst in de regionale bladen en enkele huis-aan-huisbladen en zijn de bijeenkomsten aangekondigd op de website van de provincie. Bij het uitkomen van de Nota van Beantwoording zijn advertenties

geplaatst, met daarin de aankondiging van de gedachtewisseling in september 2004. De nota is gepubliceerd en aan PS-leden is een Cd-rom beschikbaar gesteld met daarop het ontwerp Streekplan, de MER windturbines en de Nota van Beantwoording.

Vlak voor en na de besluitvorming door PS zijn in de regionale bladen en enkele hah-bladen advertenties gezet om nogmaals de aandacht te trekken voor het Streekplan.

In januari 2005, na goedkeuring door VROM, is in een officiële publicatie de vaststelling van het Streekplan gemeld.

Conclusie. Met name het gebruik van internet om burgers bij het streekplan te betrekken is een goed instrument. Het communicatietraject is volgens plan en bevredigend verlopen.

Aanbeveling: internet is een goed medium om burgers bij majeure plannen te betrekken.

7. Afstemming met andere strategische plannen

Intern

Ten behoeve van de afstemming van strategische plannen bestond de ambtelijke Regiegroep, waarin de stakeholders van de verschillende disciplines participeerden. Tijdens de totstandkoming van het ontwerp Streekplan en in 2004 is regelmatig gevraagd om te zorgen dat het Streekplan afgestemd werd met andere strategische plannen en gebiedsplannen. De statencommissie is lopende het proces regelmatig op de hoogte gesteld van de vorderingen van de strategische- en gebiedsplannen. De integratie van deze plannen in het Streekplan en Reconstructieplan baarde de statencommissie aanvankelijk zorgen. Uiteindelijk bleek dat zich geen problemen voordeden. De rol van de Regiegroep is kennelijk onvoldoende duidelijk geworden voor de staten.

De strategische plannen SMPU, WHP, PMP, Reconstructie GV/UO zijn behandeld voorafgaand aan het Streekplan en voor zover dit het WHP, PMP en Reconstructieplan betreft, vastgesteld op 13 december 2004 na vaststelling van het Streekplan. Tevens is toen vastgesteld dat, als mocht blijken dat er discrepantie is tussen een van de strategische plannen en het Streekplan, het Streekplan leidend is, met uitzondering van drie punten in het Reconstructieplan.

Het Reconstructieplan en het Streekplan zijn definitief vastgesteld in de PS-vergadering van 10 januari 2005, omdat het Reconstructieplan door de Gelderse Staten op 15 december 2004 is vastgesteld. De opeenhoping van strategische plannen in de laatste twee maanden van 2004 heeft tot een enorme werkdruk geleid voor de statenleden.

Extern

Het RSP (regionaal structuur plan) van het BRU en Nota Ruimte zijn van weinig invloed geweest op de inhoud van het Streekplan 2005-2015. Lopende het proces is de statencommissie enkele keren in overleg geweest met het BRU. Dat leverde weinig informatie op, omdat de procedure RSP achterliep bij het streekplan en het BRU van mening was dat het RSP één op één in het streekplan overgenomen moest worden. De provinciale taak om een integrale afweging te maken van het ruimtelijk beleid voor de hele provincie zou daardoor niet waargemaakt kunnen worden. De provincie heeft daarom vastgehouden aan haar eigen taak en procedure.

De statencommissie zelf heeft na de gesprekken met het BRU niet gekeken of er een gezamenlijke conclusie te trekken was.

Door de vertraging van de totstandkoming van de Nota Ruimte kon in de eindfase van het streekplan onvoldoende rekening worden gehouden met het rijksbeleid.

Conclusie. Een zorgvuldige planning en afstemming tijdens de totstandkoming van een integraal plan als het Streekplan heeft voortdurend aandacht. Gelijktijdige behandeling van de strategische plannen en het nog niet voorhanden zijn van (conclusies uit) andere (gebieds-) nota's is minder gelukkig geweest. Er bleven voor de commissieleden te veel open einden liggen. Beter ware geweest deze plannen in de maanden voorafgaand aan de vaststelling van het Streekplan voorlopig vast te stellen en bij de vaststelling van het Streekplan definitief, zonodig in gewijzigde vorm. Ook dient beter gecommuniceerd te worden hoe de interne afstemming van strategische plannen bewaakt wordt.. Het goedbedoelde overleg met het BRU heeft te weinig opgeleverd. Er kon onvoldoende rekening gehouden worden met het aanstaande rijksbeleid

Aanbeveling: strategische plannen die als onderlegger dienen voor een integraal plan moeten eerder in de tijd voorlopig vastgesteld worden en bij de vaststelling van het integrale plan definitief, zonodig in gewijzigde vorm.

8. Ondersteuning

Met alle waardering die al geuit is voor de ondersteuning die het ambtelijk apparaat heeft geboden zijn enkele kanttekeningen hier toch op zijn plaats.

Door de overschakeling van het monistisch naar het dualistisch systeem werd een deel van de werkzaamheden, die eerst door het streekplanteam uitgevoerd zouden worden verschoven naar de griffie. Daar was natuurlijk niet op gerekend. Dit heeft geleid tot veel improvisatie, extra werkdruk en extra werk bij de griffie en ook extra werk voor het ambtelijk apparaat. Er werden daardoor twee administraties bijgehouden. Het is ook maar de vraag of al deze werkzaamheden wel bij de griffie thuishoren. Te denken valt aan de ontvangst van bedenkingen op het ontwerp streekplan. Weliswaar worden deze brieven gericht aan PS, maar de verwerking vindt plaats door GS. Het is dan logisch om ook de ontvangst via het ambtelijk apparaat te regelen. Het betreft hier immers voorbereidend werk voor een PS-besluit. In de hectiek van dat moment was geen gelegenheid om dat af te stemmen. In de planning is ook geen rekening gehouden met de rol die de statencommissie in de eindfase wilde spelen. Er was geen budget voor gereserveerd voor extra werkbezoeken en de begeleiding door externen van de publieksbijeenkomsten, die de statencommissie in 2004 gehouden heeft. Ook de zeer late invulling van de ondersteuning bij de opstelling/totstandkoming van het advies was een omissie en leidde tot onrust en wrevel bij de statencommissieleden. Dit had vooraf duidelijk moeten zijn.

Conclusie. De ondersteuning heeft aanmerkelijk bijstelling. De taakverdeling tussen ambtelijk apparaat en griffie moet opnieuw vastgesteld worden. Bij strategische plannen waarbij een aanzienlijke rol voor PS is weggelegd moet vooraf een budget voor PS worden vastgesteld.

Aanbeveling: planning van het traject van een plan en het budget dat de statencommissie nodig heeft om zijn taak te vervullen moeten vooraf vastgelegd worden.

9. Tijd en zorgvuldigheid

De statencommissie opereerde in 2004 onder voortdurende spanning. GS hadden alle extra tijd in de aanloop naar het ontwerp streekplan en de verwerking van de bedenkingen daarna verbruikt en de statencommissie en staten zaten in de laatste maanden in de fuik van 2004 en daardoor wel heel krap in hun tijd.

Aanbeveling: het plannen van een proces begint bij de tijd die PS nodig hebben om tot een besluit te komen. Van daaruit dient teruggerekend te worden.